

Gestió ambiental > Gestió de recursos hídrics |

ABASTAMENT D'AIGUA A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA (2007)

Arnau Urgell - Mercè Mauri

La greu sequera fa que al llarg de l'any les amenaces de restriccions siguin el tema d'actualitat. Per aquest motiu s'aprova la construcció d'una tercera planta dessalinitzadora i es proposa la possibilitat de transferir aigua del Segre cap a Barcelona. D'altra banda, des de Girona s'insisteix en la necessitat de garantir el cabal del Ter i de reduir-ne el transvasament cap al sud fet que, segons el DMAH, podria ser possible l'any 2009 amb la posada en servei de la dessalinitzadora del Prat. Altrament, la presència de trihalometans en l'aigua provinent del Llobregat crea una gran alarma social, tot i que es desmenteix que pugui tenir efectes nocius per a la salut.

La manca de pluges tant a la tardor com a l'hivern de 2006 va suposar que el 15 de gener de 2007 els embassaments tinguessin les reserves a un 50% de la seva capacitat, 15 punts menys que mig any enrere. A final del mateix mes la situació continuava, i l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) va activar la fase de prealerta per sequera que consistia en una campanya de sensibilització per a fomentar l'estalvi domèstic de l'aigua.

A final de març, el conseller de Medi Ambient i Habitatge (DMAH), Francesc Baltasar (Iniciativa per Catalunya Verds, ICV), va considerar que la probabilitat d'arribar a la fase d'excepcionalitat –restriccions en l'ús domèstic– a la tardor era “només del 5%”. Així mateix, va afegir que les noves dessalinitzadores “faran que el 2009 no sigui necessari aplicar el Decret de sequera”.

El 17 d'abril es va declarar la fase d'excepcionalitat 1 a la conca del Llobregat. Aquest fet implicava disminuir el reg de parcs i jardins, restringir l'ús d'aigua potable per a neteja de carrer, optimitzar la utilitzada per a activitats lúdiques i reduir en un 15% la dotació per a conreus. Altrament, suposava que tots els municipis de més de vint mil habitants – de qualsevol conca– haguessin de presentar plans de contingència a l'ACA.

A la primavera de maig, les pluges van permetre que les reserves d'aigua a les conques internes augmentessin 10 hm³. Tanmateix, no es va superar el llindar de la fase d'alerta al Llobregat, situació que, posteriorment, es va estendre a la conca del Ter i a la de la Muga, entre altres. L'estiu va ser plujós, però especialment aigües avall dels embassaments, i això va provocar que continués la reducció de reserves fins al 41%.

El mes de novembre la “pitjor sequera de la darrera dècada” provocava que el govern prorrogués el Decret de sequera, a fi d'agilitar algunes de les obres previstes per al període 2007-2009, per un valor de 163 MEUR, entre les quals, i per via d'urgència, 23 MEUR es destinaven a extreure aigua dels aqüífers de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Per altra banda, la possibilitat de restriccions es datava per al mes de març. En el cas que afectessin la ciutat de Barcelona, el pla de contingència preveia que tinguessin vint-i-quatre hores de durada un, dos o tres dies per setmana.

Polèmica per l'ús de l'aigua del Ter

La sequera va provocar que el cabal mitjà del Ter a Girona entre desembre de 2006 i gener de 2007 fos de 4 m³/s, xifra inferior al cabal de manteniment (4,6). Aquest fet va aguditzar el debat sobre el transvasament del Ter, aprovat el 1959 (8 m³/s per a Barcelona i 1 m³/s per Girona i la Costa Brava), i la necessitat d'incrementar el cabal circulant. Aquesta postura era especialment defensada per regants i ambientalistes. Per exemple, Jordi Aulet, president de la Comunitat de Regants del Baix Ter, va denunciar que la manca d'aigua podia afectar la producció i malmetre els fruiters durant diversos anys. En canvi, Jesús Soler, president del Grup de Defensa del Ter (GDT), es mostrava esperançat per la posada en marxa de les dessalinitzadores. En aquest sentit, la inauguració el 2009 de la **PLANTA DEL PRAT DE LLOBREGAT** podria reduir el 20% de l'aigua que es deriva cap a l'AMB. Les obres d'aquesta infraestructura avancen a bon ritme i el març de 2007 es va posar en funcionament una planta pilot, amb una capacitat d'abastar dues mil persones. Durant cinc mesos es van analitzar tres pretractaments: filtració, clarificació i ultrafiltració amb l'objectiu d'analitzar-ne la idoneïtat.

Per la seva banda, l'Ateneu Naturalista de Girona va engegar una campanya per a reclamar el compliment dels

cabals mínims i més transparència per part de l'ACA. A banda de constituir l'Observatori del Ter, van dur a terme accions com l'edició de dotze mil postals reivindicatives i l'aprovació de mocions en els plens de municipis de Bescanó, Sant Julià de Ramis, Sarrià de Ter, Torroella de Montgrí, la Celleria i Celrà.

El mes d'octubre se sumaven a aquesta reclamació Convergència i Unió (CiU) i les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC). Mentre que la federació nacionalista exigia al govern que concretés les mesures per a retornar aigua al riu, la quantitat així com el calendari –consideraven que “la solidaritat de les comarques gironines havia arribat a límits inacceptables–, les JERC denunciaven que l'ACA incomplia els cabals de manteniment.

A final de novembre Enric Pardo, regidor de Medi Ambient de Girona (ICV), va fer públic el pla de contingència preparat per a la capital del Gironès i Salt. Entre altres mesures, es considerava la possibilitat d'aplicar restriccions en cas que s'activés la fase 2 del Decret de sequera. Es tractaria d'una mesura voluntària ja que l'ACA només obliga a aquest tipus d'accions en la fase d'emergència.

La proposta va generar un munt de crítiques. Per exemple, els grups municipals d'ERC dels dos municipis –que formen part dels governs– se'n van desvincular i van coincidir amb CiU i l'Observatori del Ter en recordar que si en algun lloc s'havien de fer restriccions era a Barcelona. A banda, reclamaven el compliment de la Llei del 1959, ja que el cabal a Girona no superava l'1 m3/s.

Dies després, el diputat de CiU al Parlament i exconseller de Medi Ambient, Ramon Espadaler, declarava que “l'única manera de garantir que no hi haurà restriccions és amb el transvasament del Roine”, ja que “refiar-se de la dessalinització, com fa el tripartit, és un error estratègic”.

L'any es tancava amb l'anunci d'Anna Pagans (Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC), alcaldessa de Girona, que no hi hauria talls en el subministrament si no s'activava la fase d'emergència. D'aquesta manera, Pagans desmentia Pardo i anunciava com a mesura alternativa la connexió de tres pous a la xarxa.

S'especula amb el transvasament del Segre a Barcelona

El 22 d'abril tots els mitjans es feien ressò d'una informació difosa per l'Agència EFE segons la qual s'havia encarregat un estudi a l'ACA per a estudiar la viabilitat d'un transvasament del riu Segre a l'AMB. La informació situava aquesta possibilitat en l'escenari de 2030 i només per a casos de sequera excepcional. Les alternatives podrien ser la connexió entre el riu Segre a Ollana i el Cardener o bé construir una canonada que travessés l'Anoia. Aquesta possible transferència sorgia a partir del Pla de regadius 2007-2011 que, amb la construcció del **CANAL SEGARRA-GARRIGUES** i la modernització del canal d'Urgell, permetria obtenir un excedent d'aigua.

El DMAH, per la seva banda, va declinar realitzar qualsevol tipus de valoració i es va limitar a emetre una nota de premsa en la qual afirmava: “No existeix cap previsió, ni projecte en la planificació hidrològica ni en els plans i programes aprovats per part de la Generalitat per portar aigua del Segre cap a les conques internes”.

Des de CiU, Josep Antoni Duran i Lleida va declarar que “aquest transvasament suposaria un atemptat contra el món rural i l'equilibri territorial” i una mostra de “la demagògia de l'esquerra catalana, que no volia aigua de l'Ebre, però beu del Ter i ara en vol del Segre”.

A final d'any, en una entrevista concedida a Vilaweb TV, Gabriel Borràs, director de Planificació de l'ACA afirmava que el Segarra-Garrigues s'havia d'entendre “no només com un canal per a usos agraris” i que a llarg termini es podria aconseguir un pacte entre la Catalunya rural i urbana per a abastir de manera puntual l'AMB”.

D'altra banda, el mes de desembre es feia públic que la tercera dessalinitzadora se situaria al terme de Cunit (Baix Penedès) i aportaria 20 hm3 a l'AMB (**DESSALADORA DE CUNIT**).

Alarma per la presència de trihalometans

La presentació el 19 de novembre de l'informe La Salut a Barcelona 2006 va causar una gran alarma ja que afirmava que el 8% dels abonats de la ciutat de Barcelona consumien aigua amb un nivell de trihalometans (156,6 micrograms per litre) per sobre del límit establert per la Unió Europea (UE) (150). Aquest fet, a llarg termini, podria ser, segons Joan Guix, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), potencialment cancerigen.

Aquestes afirmacions van ser contestades per les empreses subministradores Agbar (Aigües de Barcelona) i ATLL (Aigües Ter-Llobregat). En una nota de premsa, ATLL va recordar que “es tracta de l'aigua més controlada des del punt de vista sanitari i que compleix tots els requeriments”. Així mateix va afegir que havien substituït el desinfectant –el clor per permanganat– i que l'any 2009 es posarien en funcionament nous tractaments com l'osmosi inversa a la potabilitzadora de Sant Joan Despí. Aquests tractaments pretenen contrarestar els efectes de la salinització de l'aigua de les mines de Sùria i Sallent.

Dos dies després els responsables de l'ASPB van rectificar i van aclarir que “els barems de la UE són molt baixos i que, encara que se sobrepassessin deu vegades, l'aigua continuaria essent apta per al consum”. Així mateix van

demanar "perdó per l'alarma provocada". A nivell polític, la regidora responsable de l'ASPB, Isabel Ribas (ICV) va posar el seu càrrec "a disposició de l'alcalde" mentre que CiU i el Partit Popular (PP) van demanar-ne, sense èxit, la dimissió.

Altres agents com el Gremi de Restauradors van expressar la seva indignació: "No es poden fer unes afirmacions alarmistes i l'endemà dir que no passa res", mentre que la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) demanava més transparència en la gestió ambiental i la creació d'indicadors públics tant per a la qualitat de l'aigua com de contaminació atmosfèrica i acústica.

Més informació

www.aspb.cat

www.ateneunaturalista.org

www.atll.cat

www.gencat.cat/aca

Continguts relacionats

[Abastament d'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona \(2007\)](#)
